

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/1/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6315200075
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6315200075.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a Mgr. Dušana Ďuriana, vo veci starostlivosti o maloleté deti H. T., nar. XX. T. XXXX a U. T., nar. XX. marca XXXX, obe bytom ako otec, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, deti matky Y. R., nar. XX. Y. XXXX, bytom Z. nad V., L. XX a otca T. T., nar. XX. H. XXXX, bytom Z. nad V., L. XX, v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 2P/4/2015-82 z 26. októbra 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom zveril obe maloleté deti s účinnosťou od 01. 07. 2015 do osobnej starostlivosti otca a matke detí uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej H. a na výživu maloletej U. výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Rozhodol aj o povinnosti matky doplatiť zročné výživné za obdobie od 01. 07. 2015 do 26. 10. 2015 vo výške 104,14 Eur u každého dieťaťa zvlášť a upravil styk matky s maloletými deťmi tak, že matka je oprávnená si prevziať deti v mieste bydliska otca každý nepárny týždeň od piatku 16 hod. do nedele 19 hod., kedy maloleté deti otcovi v mieste bydliska otca odovzdá. Žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia popísal okresný súd skutkový stav zistený z výsluchu účastníkov, kolízneho opatrovníka, znalca a jeho posudku, z ktorého vyplýva, že maloleté deti pochádzajú z mimo manželského vzťahu rodičov, rodičia ani nežijú v spoločnej domácnosti a nezabezpečujú spoločne výchovu a výživu maloletých. Obe maloleté deti žijú v domácnosti otca, ktorý riadne zabezpečuje ich potreby. Znalec konštatoval, že matka maloletých detí nie je dostatočne pripravená na poskytovanie výchovy a starostlivosti maloletým deťom, nie je osobnostne pripravená na plnenie úlohy matky. Za najvhodnejšie prostredie pre duševný a telesný rozvoj maloletých detí považoval súd prostredie otca. Výšku výživného na každé dieťa zvlášť určil s ohľadom na sociálnu situáciu matky, ktorá nepracuje a nepoberá od štátu žiadne dávky. Úprava styku matky s deťmi bola potrebná za účelom zachovania citových väzieb medzi matkou a deťmi a zachovanie práva maloletého dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov, ako aj zabezpečenie práva rodičov podieľať sa na výchove svojho maloletého dieťaťa. Trovy konania žiadnemu z účastníkov nepriznal z dôvodu, že konanie sa mohlo začať aj bez návrhu.

Proti rozsudku okresného súdu podala odvolanie matka maloletých detí, ktorá v ňom uviedla iba to, že žiada maloleté deti zveriť do svojej osobnej starostlivosti.

K odvolaniu matky sa vyjadril kolízny opatrovník maloletých detí, ktorý označil rozhodnutie okresného súdu za rešpektujúce záujem maloletých detí, preto ho žiadajú potvrdiť.

Krajský súd prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej „O. s. p.“) a rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správny v celom rozsahu potvrdil.

Konanie vo veci začalo na návrh matky maloletých detí ešte 12. januára 2015, ktorá návrhom na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom žiadala zveriť obe maloleté deti do svojej osobnej starostlivosti a určiť otcovi povinnosť platiť výživné na maloleté deti s tvrdením, že od februára roku 2014 nežije s otcom detí v spoločnej domácnosti, ale v spoločnom byte v obci Z. nad V. a otec býva aj pracuje v L.. Do konca roku 2014 prispieval otec detí na chod domácnosti aj na výživu maloletých detí, ale počnúc januárom 2015 to odmieta. Dôvod rozchodu a odmietnutia otca financovať ďalej domácnosť matky odôvodnil otec detí na pojednávaní pred Okresným súdom Brezno dňa 25. februára 2015 tým, že matka nadviazala vzťah s iným mužom a peniaze, ktoré jej posielal nevyužila na úhradu potrieb maloletých detí. Otec tvrdil, že pracovný pomer v Čechách ukončil práve z dôvodu, aby mohol osobne zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti a zamestnal sa v Z. spoločnosti S. s miestom výkonu práce v X.. Keď obaja rodičia trvali na zverenie maloletých detí do svojej osobnej starostlivosti rozhodol okresný súd o nariadení znaleckého dokazovania. Do funkcie znalca ustanovil T. K. B., znalca z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, ktorému uložil znaleckú úlohu. Po ustanovení znalca doručili rodičia Okresnému súdu Brezno dohodu o striedavej starostlivosti uzavretú dňa 25. 05. 2015, v ktorej bolo uvedené, že ako rodičia maloletých detí sa dohodli, že budú sa o deti starať striedavo po 15 dňoch v každom mesiaci a prázdniny a sviatky budú tráviť deti s tým rodičom, koho si vyberú. Okresný súd napriek tomu trval na vyhotovení znaleckého posudku, v ktorom T. K. B. po oboznámení sa so spisom a vlastným pohovorom s rodičmi aj maloletými deťmi uviedol, že obaja rodičia majú záujem zabezpečiť potreby detí a ich primeraný osobnostný vývin, že sa rozpad rodiny na duševnom vývine a psychickom stave maloletých detí aktuálne neprejavuje vďaka pomerne konštruktívnemu postoju rodičov k situácii a konštatoval, že u obidvoch rodičov sú také osobnostné podmienky, ktoré im umožňujú primerane poskytovať starostlivosť a výchovu svojim deťom aj formou striedavej osobnej starostlivosti, aj keď osobnosť matky detí nesie známky nezrelosti a nestabilnej osobnostnej štruktúry s nedostatočne vytvoreným a stabilizovaným systémom hodnôt a priorít a aspirácií, keďže matka verbalizuje postoj zodpovednosti voči deťom a potrebu zabezpečenia ich zdravého vývinu, čomu chce prispôbiť aj svoje rozhodovania a smer konania a zotrvať napriek rozpadu partnerského vzťahu v regióne, kde žije otec detí. V priebehu konania otec zmenil svoje rozhodnutie starať sa o maloleté deti s matkou striedavo a žiadal zveriť maloleté deti len do svojej osobnej starostlivosti, v čom ho podporil aj kolízny opatrovník. Do spisu bolo doložené rozhodnutie Okresného úradu Brezno sp. zn. OÚ-BR-OVVS- 002292, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24. 04. 2015 o odsúdení matky maloletých detí za priestupok proti majetku tým, že otcovi detí ukradla v mesiacoch november 2014 až február 2015 zo spoločného bytu fotoaparát, cigarety, zlaté náušnice, kolieskové korčule a CD, čím spôsobila otcovi detí škodu vo výške 250,- Eur. Kolízny opatrovník doručil súdu aj novú správu o sociálnom zisťovaní z 26. októbra 2015, v ktorom je uvedené, že maloleté deti navštevujú materskú školu v Z. nad V., rodičia už nežijú v spoločnej domácnosti od konca júna 2015 z dôvodu, že matka opustila spoločnú domácnosť a v byte zostali bývať otec s deťmi. Kolízny opatrovník navštívil domácnosť otca a konštatoval vhodné bytové podmienky pre hru, odpočinok a pokojný spánok maloletých detí, ktoré majú v byte vytvorené dostatočne podnetné prostredie pre svoj zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin. Dňa 12. 10. 2015 vykonal kolízny opatrovník pohovor aj s maloletými deťmi so záverom, že deti aktuálne za svoj domov považujú domácnosť otca. Opakovane pred kolíznym opatrovníkom uviedli, že chcú bývať s otcom. Okresný súd vypočul rodičov maloletých detí k aktuálnemu stavu na pojednávaní dňa 26. 10. 2015 za prítomnosti znalca T. K. B., ktorý odznené nové skutočnosti na tomto pojednávaní považoval za tak závažné, že zmenil niektoré svoje závery písomného znaleckého posudku, najmä v časti o spôsobilosti matky zabezpečiť starostlivosť maloletým deťom. Za závažné zistenie považoval znalec, že po vykonaní znaleckého vyšetrenia sa matka odsťahovala zo spoločnej domácnosti, s maloletými deťmi neudržiavala pravidelný kontakt po dobu niekoľkých mesiacov, čo pre znalca navodzuje, že svoj záujem plniť si materskú úlohu voči svojim deťom nemyslela vážne a matka pre deti nepredstavuje potrebnú stabilitu. Matka podľa názoru znalca menila svoje vyjadrenia podľa toho, čo sa jej práve hodilo, z čoho usúdil, že argumenty prezentované matkou v prospech zverenia detí do jej starostlivosti nie sú celkom zodpovedajúce realite a navrhol zveriť maloleté deti do osobnej starostlivosti otca.

Odvolačný súd považuje vyhodnotenie skutkového stavu okresným súdom za správne a právne posúdenie veci zodpovedajúce zákonu a záujmom maloletých detí.

Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Okresný súd vo veci rozhodoval dňa 26. októbra 2015, kedy Zákon o rodine nedefinoval, čo je potrebné rozumieť pod pojmom záujem dieťaťa, napriek tomu je jeho rozhodnutie plne v súlade s článkom 5 Zákona o rodine v znení účinnom od 01. 01. 2016, ktorý už definuje, čo má súd pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa zohľadňovať. Je to úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi a v neposlednom rade aj názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny. Znalec z odboru psychológie už v písomnom znaleckom posudku konštatoval, že väčšiu stabilitu pre maloleté deti predstavuje otec a tento jeho záver sa po následnom správaní sa matky, ktorá odišla zo spoločnej domácnosti a chce zmeniť bydlisko napriek tomu, že by tým rozdelila rodinu sa ukázali pravdivé. Matka v odvolaní nevytýka okresnému súdu žiadne konkrétne skutočnosti ani nesprávny postup, jednovetové odvolanie, že chce zveriť maloleté deti do svojej osobnej starostlivosti nepovažuje odvolací súd za prejav úprimnej snahy starať sa o obe maloleté deti, iba za formálnu obranu proti rozhodnutiu súdu. Okresnému súdu matka nemala ani čo vytýkať, pretože v konaní postupoval zákonným spôsobom, dostatočne zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil a rozhodol v záujme maloletých detí. Tento názor odvolacieho súdu sa vzťahuje ku všetkým výrokom rozhodnutia okresného súdu o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti otca, určenie vyživovacej povinnosti matky a úprave styku matky s deťmi, ktoré je v súlade s § 24 ods. 4 a 5, § 25 ods. 1 a 2 a § 62 Zákona o rodine. Odvolací súd vychádzajúc z týchto úvah rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.